

ELOFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN: Egy évre ... 240 Lei. Fél évre ... 120 Lei. Egy negyed évre ... 60 Lei. Egy óra ... 20 Lei.

Hirdetések árszabás szerinti díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG Aradi és Csánádi Egyesült Vas-úti palotájában. KIADÓHIVATAL: Aradi Nyomda Vállalat

ARAD, 1922.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Kedd, augusztus 15.

FOBB KOZLEMENYEK:

- A FÖLDMIVELÉSÜGYI MINISZTER ARADON ÉS A MEGYÉBEN. PER. AMELYNEK SOHA SINCS VÉGE. VÁSÁRI BIRÓSÁGOK MA GYARORSZÁGON. TŰZORKÁN EGY MAGYAR FALUBAN. MEGEGYEZÉS A LONDONI KONFERENCIÁN. AZ ASTRA-GYÁRI SZTRÁJK TOVÁBB TART.

Az arany-kalász.

Eleitne bizalommal tekintettünk az új termés elé. Amikor azután Péter és Pálkor megcsendült a kasza és rendre leomlott szünetására az aranszemű kalász, jöttek a jelentések, hogy az idei termés nem is olyan jó, mint amilyennek gondoltuk.

amnyit termel, amennyire szüksége van neki és családjának. Ezen a helyzeten most már bajos segíteni, törjék rajta azok a fejüket, akik az intenzív termelés rovására parasztföldet létesítettek.

Amíg a paraszt megműveli a maga kis parcelláját, addig gyakorlati földbérlok, gazdasági főiskolákat végzett gazdák, tapasztalt birtokosok százával járnak más foglalkozás után, mialatt az olyan sovárgott anyaföld gyomot és dudvát terem buza helyett.

Helyeselték, hogy végre a vármegyék élén álló prefektusokat felszólították statisztika csinálására. Bizony enélkül kivételről egy szót is ejteni tires ábrándozás. Meg kell tudni előbb, mekkora a termés, abból mennyi a vetőmag, mennyi a közfogyasztás szükséglete és csakis a mellőlközhető felesleg kerülhet külföldre.

Érthető és természetes, ha terjesen elparosodott államokban drága áron kell beszerezni az élelmiszereket, de hibás gazdasági politika következménye az, ha egy agrárállamban, ahol minden terem, dulakodni kelljen a husért, a zsirért és ne adj isten, még a kenyérrért is.

A termés és a termelést megjavítani most hirtelenében már nem lehet, de ami itt történt, ami a miénk, azt legalább tartsák itt.

Nézeteltérés a kisantantban.

(Szerb-cseh ellentét. - Magyarország felvétele a népszövetségbe. - Románia álláspontja.)

London. A Morningpost belgrádi levelezője azt írja, hogy Jugoszlávia és Csehszlovákia között komoly nézeteltérés támadt amiatt a kérdés miatt, hogy a népszövetség tárgyalásában ki képviselje a kisantantot.

és gondoskodjanak vele elsősorban az állam polgárainak élelmezéséről. A jövőre pedig, ha intenzív mezőgazdasági kulturát, bőséges termést, gazdag állattenyésztést akarnak Románia vezetői, akkor adjanak földet azoknak, akik azt megmunkálják és ne vegyék el olyanoktól, akik termelő munkával tudnak és akarnak hozzájárulni a közjólét fokozásához.

PRAGA. A Prager Tageblatt azt írja a kisantant külügyminisztereinek találkozójáról, hogy a tárgyalásokon megkötendő új szerződésnek nem a Habsburg-kérdés lesz a középpontja és így főképp Magyarország ellen irányult eddigi szerződés határozmányai részben megszűnnek, részben pedig enyhülnek.

BÉCS. A népszövetség genfi titkársága áttért a magyar kormányhoz, hogy a szeptemberi tanácsülésen foglalják tárgyalni Magyarország felvételi kérelmét.

BUDAPESTI LEVEL.

Nyolcezer koronás szállodai szoba. A budapesti szállodákban belföldi vendégeknek száz, külföldi vendégeknek pedig kétszáz százalékkal emelték a szobák árát. A hír feltűnést keltett Budapesten, mert a szobaárak ilyen rendkívüli arányu emelésére eddig még nem volt példa.

A Dunapalotában azt a felvilágosítást kaptuk, hogy ebben a szállóban kivételesen száz huszonöt, illetőleg a külföldi vendégek részére kétszázötven százalékkal engedélyezték a szobaárak emelését.

háromezerkétszázötven korona naponta. Ehez kell még számítani a huszszázalékos fővárosi szállodaadót és a háromezszázalékos forgalmi adót. Eszerint tehát van olyan szoba, amelyért naponta hétezer kilencszázkilencvenöt koronát fizetnek, ehez jön még természetesen a borraadó, ami szintén nem megvetendő summa.

A Dunapalotában százötvenöt szoba van. Ebből mintegy ötvenben külföldiek laknak. Az ugynevezett futóvendégek részére már ma a felerlelt árat számították, a régebbi vendégeket, akik huzamosabb ideje laknak a szállóban, az igazgatóság levélben értesítette a szobák drágulásáról.

Érdeklődtünk, hogy mivel indokolják a szokatlanul magas ár emelést.

— Minden megdrágult, — hangzott a válasz. — A személyzet élelmezése az utóbbi időben közel száz százalékkal drágult. Tessék elképzelni, kétszázötven főtől áll a személyzet. A szállodai berendezés, felszerelés pótlása óriási összegbe kerül. Napi áron kell beszerezniük lepedőket, törülközőket, ágyszőnyegeket, ágyszőnyeget, amelyeket mind Csehországból kell beszerezni.

A Hungária-szállóban kétszázhusz szoba van. Itt azt a felvilágosítást kaptuk, hogy súlyos tehertételt jelentenek a beszállásorlási és a kedvezményes szobák. Ötven szobát tartanak lefoglalva a Hungáriában katonai beszállásorlásra, ezekért a szobákért csak harminc koronát fizetnek naponta. Van aztán több kedvezményes szoba menekültek részére.

A Hungáriában máától kezdve

kétszázhusz korona a legolcsóbb (kis udvari) és háromezer korona a legdrágább szoba, belföldiek részére, szállodaadó és forgalmi adó nélkül. Egy valamire való szoba hatszáz korona. Külföldi vendégek kétszáz árat fizetnek. Tehát itt is van olyan lakosztály, amelynek a napi bére hétezerháromezszázhusz korona.

A Gellért-szállóban százhatvenöt szoba van. Az emelés után háromezszáz korona a legolcsóbb és ezerkétszáznyolcvan korona a legdrágább szoba belföldiek részére, az adók nélkül. Ebben a szállóban laknak a jóvátételi bizottság tagjai családjikkal, akikre szintén csak a százszázalékos drágítás vonatkozik, mert költségük az államkincstárt terheli.

A többi nagyszálló Az Astoria százötvenöt szobájában harmincötöt foglaltak le beszállásolás céljaira. Ebben a szállóban husz-negyven százalék az idegenforgalom. Belföldi vendégek részére a legolcsóbb szoba kétszáz, a legdrágább hétezer korona.

BUDAPEST. A Víradaf Bécsi munkatársa a kisantant egyik diplomatájával beszélt, aki kijelentette, hogy a kisantant államai Magyarországnak a népszövetségbe való felvételét nem ellenzik, sőt a kérelmét hallgatólag támogatják. A diplomata hangsúlyozta, hogy Romániának Magyarország felvétele ellen sohasem volt kifogása, csak Csehszlovákia és Jugoszlávia ellenezte azt, mert attól tartottak, hogy Magyarország, mint a népszövetség tagja, könnyebben végrehajthatja a Habsburg-restaurációt. Ez a veszedelem most már megszűnt és most már ezek az államok sem ellenzik a felvételt. Sőt a prágai és belgrádi kormány azt remélik, hogy egyes a magyar állammal szemben fennálló követeléseiket a népszövetség útján könnyebben érvényesíthetik. Ugyanis a népszövetségnek, — alapszabályai szerint — bizonyos fokú joga van, hogy a tagjai közé felvett államok belügyeibe is beleszóljon.

— Törzskönyvezik a cigányokat. Budapest. Az abauji és zempléni hatóságok felterjesztést intéztek a belügyminiszterhez, kérve abban, hogy rendelje el a cigányok törzskönyveését, fokozottabban figyeltesse a cigányok viselkedését és kényszerítse őket az egyhelyben való tartózkodásra és munkára. A felterjesztésre az adott okot, hogy az utjabban nagyon elszaporodott cigánykaravánok rengeteg lopást követtek el és egyéb garázdálkodásaikkal tartják izgalomban a lakosságot.

na. A szálloda igazgatósága részéről azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a százötvenháromszázalékos emeléssel, amelyet eredetileg kértek, a budapesti szobaárakat egy nívóra akarták emelni a külföldi hotelek árával. Közöttük velünk, hogy a külföldi vendégek kétszeres szobabéret nem tekintik véglegesnek, lehetséges, hogy csak a jobb valutájú országokból érkező utasoknak fogják ennyit számítani.

A Bristolban százötven szoba van. Ide is történnék szállásolások. A legolcsóbb szoba most négyszáz, a legdrágább ezerhat száz korona adó nélkül, belföldi vendégek részére.

A Royal-szálló háromszáz szobája közül hatvanat tartanak lefoglalva szállásolásokra. Itt csak holnaptól kezdve számítják a magasabb árakat. Ebben a hotelben nem egységes az emelés.

— Nektünk vannak öslakóink, — mondta a szálló egyik vezetője — akik havonta eddig kétezeröt száz-háromezer-négyezer koronát fizettek. Természetesen most ezek nek is emelünk, de nem tulságosan. Általában szobánként fogjuk megállapítani az árakat, a külföldiek részére sem fogunk egyforma szobabéret megállapítani.

Per, amelynek soha sincs vége.

(Magyarországon új hurok indul Lipót belga király feleségének örökségéért.)

— Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától. —

A háboru előtti években sokat irtak a lapok Lipót, néhai belga király feleségének: Henriette királynénak magyar vonatkozásu alapítványáról és végrendeletéről. Érdemes volt róla írni, mert az alapítvány 900.000.000 koronára volt s ehhez járult még a királyné Afrikában, Kongó államban levő magánbirtokának évi jóvedelme. A királyné vérségi rokonsága a Dunántulon is megmozdult, hogy a „Budapesti Közlöny“-ben közzétett igényjogsultságokat kereső felhívásra lezármasztásának okmányszerű igazolása mellett pályázzék az alapítványból folyósítandó évi járadékra. A világháboru azonban elhálgtatt a magyar igényeket s nem esett több szó a belga királyné alapítványáról: de most újra megmozdultak az ősi sarjak, hogy életjelt adjanak magukról s mint jogosult magyar igénylők lépjenek fel.

Az érdekes alapítvány a végrendelet historikuma családtörténeti alapon a következő: A XVIII. század legelején élt Zalavármegyében szentgyörgyi Horváth Kata, nemes és nemzetes, nagyvagyonu dúsgazdag oroszszony, akit Esterházy László gróf vett feleségül. Ebből a házasságból három gyermek született: két fiú és egy leány: Dániel, László és Bóra. Az utóbb hercegi rangra emelkedett Esterházy leányát: Bórárt József nádor vette feleségül. A nádor leányát: Henriettét pedig Lipót belga király vezette oltár elé. A nagylelkű királyné, akinek ereiben fajmagyar vér nevezett, élete alkonyán sem feledkezett meg vérbeli magyar rokonságáról, az erősen és oldalágú származó szegény atyafiakról s végrendeletében gondoskodott róluk: a végrendeleti végrehajtó azonban eddig még semmit sem tett, hogy az elhunyt királyné végakaratainak érvényt szerezzen. Mélyszégyen mély hallgatás fedti az óriási összegű alapítványt és ki tudja, kik élvezik a végrendelet jóvedelmét?

A napokban járt itt Budapesten az egyik magyar igényjogsult Keszthelyről a belga konzulátusnál. Várady Ferenc Baranya vármegye nyugalmazott főlevéltárosa, hogy a háboru által elnémetített ügyet megszólaltassák. Hercegné Péterffy Franciska, keszthelyi lakos az egyik igénykereső, aki szentgyörgyi Horváth Katalinnak Esterházyval való házassága előtt született leányától, akit Raposa vett feleségül, származtatja le magát. Itt vannak a zalavármegyei Saáry-család leszármazói is, akik szintén joggal tartanak igényt az alapítványra, amennyiben Horváth Katalinnak ugyanancsak Esterházyval kötött házassága előtt született leányát: Máriát — vámosi Saáry István vette feleségül. A leszármazás hiteles családja és hiteles anyakönyvi kivonatok alapján igazolható. A legnagyobb nehézséget az okozza, hogy Magyarországon semmiféle néven nevezhető hatóság nincs, amely a felvilágosítást meg-

adná, illetve közbenjárásra magát illetékesnek tartaná.

Az alapítványt Belgiumban, Koburg városában kezelik. Ez magyarok részéről nehezen hozzáférhető s minden kopogtatás kárba vész, mert Belgium nem akar tudni s nem akar hallani a magyar igénylőkről. Amakidején a belga kormány meg is támogatta Henriette királyné végrendeletét s azzal a megokolással, hogy az alapítványi vagyonban a belga kincstár is érdekelt, ráette a kezét s csak az ő hozzájárulásával lehet az alapítvány jóvedelméből a királyné magyar rokonságának részesedni.

Péterffy Ferdinánd miniszteri tanácsos, néhai Saáry Gáspár, zalavármegyei földbirtokos sokat fáradozott a magyar igényjogsultak érdekében. Voltak József főherceg udvari irodájában Döllernél, voltak Bécsben a császári és királyi javak főigazgatóságánál, voltak Kismartonban Esterházy herceg uradalmi igazgatóságánál, de sehol sem kaptak utbaigazítást. Ha valamikor, most jól esnék az elszegényedett magyar rokonságnak, néhai Józsefnádor leányának végakarataiból a 900.000.000 koronás alapítványból egy kis évi járadékban részesedni: de amikor bárhova fordulnak, mindenütt zárt ajtókra találhatnak s minden kopogtatásra kitérő, elutasító a válasz.

Parkünnepély

Moneasa (Menyháza) fürdőn.

Nagyszabásu parkünnepély lesz e hó 20-án vasárnap Moneasa (Menyháza) fürdőn a rokkantak, hadiárva és özvegyek javára dr. Marcus Mihály, Manu tábornok, dr. Beles Jenő, dr. Robu János, Gritta Ovidiu, Koromzay Frigyes, és dr. Pascuti Traján védnöksége mellett.

A változatos programmu parkünnepélyt művészi hangverseny és táncmulatság fejezi be, s a rendezőség gondoskodik arról, hogy az ünnepélyt a szórakozások egész sorával vonzóvá tegye. A sikert egyébként az Acsev igazgatósága is elősegíteni igyekszik oly módon, hogy a kiránduló közönség részére külön vonatot bocsájt rendelkezésre, még pedig a jótékony célra való tekintettel 50 százalékos menetjegy kedvezmény-nyel.

A külön vonat indul Aradról 20-án reggel 7 óra 53 perckor. Moneasara érkezik délben 1 órakor, innen vissza indul 21-én reggel 3 órakor és Aradon lesz 7 óra 42 perckor. A külön vonathoz Aradon rendes harmadosztályu menetjegyek váltandók Sebisig, (Borossebes) Sebisben pedig Moneasaig, s a megváltott menetjegyek a visszautazásra is érvényesek maradnak, tehát megörzendők. Ilyen módon az Aradról résztvevők utiköltsége oda és vissza személyenként 23 lett teszi. E megváltott jegy ellenében a külön vonatra bárki is felszállhat.

Hozzászólás

Önagysága problémáihoz

Mai postával a következő levelet kaptuk: Kedves Szerkesztő Bácsi! Jaj de gusztának tartom én is azt a sok cikket az Önagyságról, meg a tegeződésről. És ugye nem tetszik rossz néven venni tőlem, ha elárulom, hogy erről bizony nekem is kialakult már egy egészen kicsike véleményem. Ugyan tesség már mondani, miért ne lehetne az embernek a régi jó komáinak azt mondani, hogy „te“? Köztudomásu, hogy iksz asszonynak ipszilón ur a kedvese és azok bizony olyan csinosan lemagázzák egymást, hogy no. Viszont tisztességes asszonyok, fiatal leányok te-tu vannak férfakkal. Én semmi nagyobb jelentőséget nem tulajdonítok ilyesminek, mert azt tartom, hogy minden csak a jó egészséges kedélytől függ. Egy „te“ szóért nem szabad senkit elítélni, legtöbbször az alamuszi, csöndes nők a legrosszabbak. Az iskolában is ugy tanultam a közmondásokból, hogy — lassu viz partot mos. A legtöbb nő becsületét legtöbbször azok az irigy, sovány hisztérikák teszik tönkre. Ezek azok a csontos, csuf skatulyák, akikbe még az ördög sem volna képes beleszeretni és ezekből lesznek az erkölcsbirók. — Püj! — Nekem bizony ezek nem imponálnak. — füttyölök rájuk.

Egy helyes erkölcsű nő mindig tudja mi illik s mi való. — A férfi nem is volna férfi, ha szép kívánatos nőt lát s ne lenne mérsék. — De a nő tudja a férfit sakkba tartani s tudjon imponálni, hogy a férfi respektálja. Ismerőssel többel vagyok én is per-tu és a barátaim a legkisebb visszaélést sem engedték még meg maguknak, mindig a legnagyobb tisztelet hangján beszéltek velem. Pedig én már hányszor hallottam magázva is igen gorombán szólni hölgyekhez az urakat s ezek elűzték. Minden a nőtől függ, érzi azt a férfi, hogy mit hol lehet és mit nem. Csak persze a nő legyen következetes és ne engedjen a férfinek. Garantálom, hogy egy férfi sem fog vissza élni a helyzetet; így hát mindegy tegez-e vagy magáz, az ember. Kiszti hand. Egy második polgárista Olvasójuk.

Na tessék! Miből lesz a cserébogár... Alig tizenkét éves és máris — asszony. Tanácsokat ad és lepipálja az „öregeket és a maga frissen izmos lekesevésével, hogy védje az álláspontot. A maga és a többiek felfogását — a szépekét, akik nem tekintik elviselehetetlen ballasztnak a férfiak barátságát és füttyölnek a — vén hisztérikákra.

A földmivelségi miniszter Aradon és Aradmegyében.

Ma reggel különvonaton Aradra érkezett Constantinescu földmivelségi miniszter. Fogadtatására megjelent az aradi állomáson Marcus Mihály dr. prefektus, Beles Jenő dr. alispán és Angel István dr. polgármester. A miniszter még a délelőtti folyamán Marcus Mihály dr. prefektussal és Beju Oniszifor gazdasági tanácsossal különvonaton Chisineure (Kisjenőre) utazott, ahol Petrini államtitkár és Cipaiaru hitelszövetkezetek központi igazgatója és az agrárreform központi végrehajtó bizottságának tagja kíséretében megtekintette József főherceg uradalmát, amelyet a napokban kebeleztek a román állam tulajdonába. A miniszter rövid ott tartózkodása után visszatutazott Aradra és itt a csálai gazdaságot tekintette meg, ahol kíséretével együtt megebédelt, majd ebéd után autón Minisre (Ménestre) utazott ki, ahol a vincelléri iskolát látogatta meg. A miniszter még az est folyamán visszajött és holnap délig marad Aradon.

Irodalom és művészet.

A Haladás előadása.

Igen gazdag és tartalmas műsort élvezett végig szombaton délután a Haladás közönsége. A bevezető beszéd után Gács Zelma ügyes szavalata következett, majd a szokásos titkári jelentést hallgatta meg a közönség. A műsor felolvasója: Szánthó Lenke egyetemi hallgató rég nem tapasztalt óvációban részesült. Németalföldi utazásának egy meleg női lélekben megmaradt komoly és színekben dus impresszióit adta elő őszinte érdeklődés mellett. Nagy Aranka mutatkozott be ezután a közönségnek, mint szép jövő előtt álló művésznő, akinek értékes hanganyaga már a mai fellépésénél is meleg elismerést váltott ki. Farkas Mariska hibátlan zongorakísérete csak emelte a sikert. Horváth Janka ismert író gyönyörű költeményt szavalt el. A könnyekig ható és tökéletesen átértzett Lonfellow-poema maradandó benyomást tett a lelkekre. Ezután Nagy Zoltán tartotta meg szokásos előadását és bekonferálta Németh Margit ügyes és hatásos szavát. Bezáró szám Klieger Aranka hegedűjátéka volt s a mesteri játék sikerét a ráadás követelő zúgó taps bizonyította legjobban, amelyből természetesen sok jutott a zongorakíséretet precizen ellátó Dick Ilonkának is. Az előadást köszöntő és hálátadó szavak zárták be.

* Aradi színiestek a vidéken. Szombaton este Pancótán és vasárnap este Sírján (Világoson) tartottak hangversenyt az aradi szintársulat tagjai Gellért Pál és Faludy Károly vezetésével. A koncertek a közönség nagy érdeklődése mellett zajlottak le. Lepa Dóra szép énekszámait, Faludy Károly, Ladiszlay, Szabó Gyula, Weber, Kóváry, Zilahy Irén és Zsoldos Böske játéka az intelligens közönségnek nagyon tetszett. A színházi zenekart Gellért Pál dirigálta vérbeli művészettel.

Megegyezés a londoni konferencián

(Az utolsó ülés. — A németek amerikai adósságai.)

WASHINGTON. Ma hivatalosan megerősítik azt a hírt, hogy külön bizottság fogja tárgyalni az amerikai Egyesült-Államoknak a Németországgal szemben fennálló követelési ügyét. A bizottság már legközelebb ülést tart, amelyen az *antantól teljesen függetlenül* fogják megállapítani azokat a követeléseket, amelyeket Amerika támaszt Németországgal szemben.

LONDON. A konferencia mai utolsó ülésén dönt a német moratórium ügyében. A franciák azt remélik, hogy Lloyd George előzenyebb magatartásra határozta magát. A franciák arra az esetre, ha Lloyd George nem lenne előzenyebb, mint amilyen eddig volt, azzal fenyegetőznek, hogy megszakítják az összeköttetést Angliával. A franciák azt is kilátásba helyezték, hogy ilyen körülmények között *Francaország kénytelen lenne szárazföldi politikát kezdeni Anglia kizárásával és Németországgal épenugy, mint a többi európai állammal külön megegyezéseket kötve.*

PÁRIS. A Havas-ügynökség jelenté: A több órai tanácskozás során, amelyben Poincaré, Lloyd George és Thounis az angol javaslatokat vitatták meg.

megegyeztek abban, hogy a német kivétel után 26 százalékot szednek be, lefoglalják a német vámbevételket és a német birodalmi bankot a garanciális

bizottság ellenőrzése alá helyezik,

amely Berlinben ülésezve, örököndi fog a banjegyforgalom, a kincstári utalványok kiadása és az államháztartás költségvetése felett és megakadályozza a tőkétől való menekülést.

Nem járultak hozzá a rajnai vámhatárhoz, az adóbeszedéshez a megszállott területeken és a Rajna balpartján a vegyi iparban való hatvan százalékos részesedéshez. minthogy ezt valamennyi szövetséges és Belgium is ellenezte. Egyéb kérdésekben a tanácskozás még folyik és valószínűleg hétfő délutánig elhúzódik.

LONDON. Az angolok javaslatát a mai ülésen fogják megvitatni. A pénzügyi ellenőrzés kérdésében nagyjából már megtörtént az angol és francia felfogások áthidalása. *Londonban erősen bíznak abban, hogy Németország elfogadja a pénzügyi ellenőrzés tervét. Ennek tulajdonítható, hogy*

a londoni tőzsdén a német márkát ma már kedvezőben értékelték.

Politikai körökben nagy feltűnést keltett, hogy Schanzer olasz külügyminiszter nem vett részt a szövetséges miniszterelnökök tegnapi értekezletén. Hír szerint, ha az angolok és franciák rövidesen nem egyeznek meg, az olasz külügyminiszter otthagya a londoni értekezletet.

Szerbusz.

Az eset részben tegnap történt. Ugy estefelé megyek a korzón, azt hiszem kerestem valakit, akinek néhány héttel ezelőtt száz lelt adtam kölcsön 24 órára és azon gondolkodtam, hogy milyen buták is az emberek, hogy ilyen rekkenés melegben nem járnak strandkosztümben az utcán. Egyszerre szembejött velem egy cvikkeres, napbarnított panamakalapban pecsétés sötétkék kabátban, pepitanadrággal és csolnakszerűre kitaposott sárga félcipőben, hogy direkt utálat volt ránézni. Mikor meglátott a feketére pirult arcán a leplezhetetlen öröm, a gyanus fintorra kanyarított egy széles ráncot, szemem a pápaszem veszedelmesen inogni kezdett egy-két ugrással ott termett mellettem és míg félrelével mellbegyomrozott, a másikkal elkapta a fejemet, alaposan megrázott és felüvöltött.

— Szerbusz testvér. A szemed álljon meg, mint a sült halé.

— Szervusz... — feleltem ijedten és vérkeringéssel zerveim nedvtartalma hőmérsékletében a fagyópont alá csökkent hirtelen.

A baráti érzés ily spontán megnyilatkozása megvallom kétségbeejtett. Elsősorban a keze volt valahogy nedves és miközben beszélt, egy másodpercre sem hagyott volna fel szívélveszesztásával, melyek hovatovább

törékeny testem épségét kezdték már veszélyeztetni. Legfőképpen az feszélyezett, hogy azt sem tudtam, ki ez az ember. Meg mertem volna esküdni, hogy ezelőtt sohasem láttam, szerencsére azonban ő gondoskodott arról, hogy emlékeim között ne nagyon kereshessek helyet a számára, karofogott és magávalragadott. Bizonyára hangosabban társaloghatott a rendesnél. Mezőhegyesről beszélt (engem a világerő sem hagyott volna szóhoz jutni) és Prossnitzről és az ott közösen eltöltött szép napokról. Mikor közbeakartam vágni, hogy ezen a két helyen életemben sohasem jártam, letorkolt.

— Na, na ezt a tényt már ismerjük, ne félj nem kérem meg a huszonnégy kronerit.

Ez megevágta és a végén már annyit beszélt, hogy magam is hinni kezdtem, hogy valamilyen táján Budweishan vagy tudja az ördög hol adós maradtam ennek a nemtudomkicsodának huszonnégy koronával.

Fél kilenckor megkérdezte, hogy hol vacsorázom. Egy egész link éttermet mondtam neki. Megköszönte és otthagytott. Megszokott vendéglőmben vacsoráztam a mindennapi társaságommal. Tíz-tizenegy óráig maradtunk együtt most is, mint rendesen és szapultuk a távollevőket. Egyszerre csak odajön a főúr és elem vesz eg. számlát.

— Az az ur ott azt mondta, hogy itt fizetik a cecijét. És egy távolabb levő asztal felé mutat, oda, ahonnan délutáni barátom mosolyog felém szívélveszen. Egy gyanus külsejű hölgygel szuperrozott és úgy látszik rám bízta a szerelmi ügy hittelrésztetének lebonyolítását. Másfél órával később a kávéházi asztalomhoz jött oda.

— Izé a barátom — mondtam a többieknek és nagyon szégyeltem magam, hogy nem tudtam a nevét.

— Bocsáss meg kérlek — mondotta — de nem volt nálam a pénztárcám. De különben ugyanis jössz huszonnégy koronámmal, még Pardubitzból. Én egy kicsit hümmögtem, aradi barátaim ferdén felém pislogtak, a kellemes jellemű ismeretlen pedig egy üveg Fourmin-t hozatott — az én kontómra.

— Szeretem a jó bort — jegyezte meg hazamenés közben — mert ekkor már a világerő sem hagyott volna magamra. Utólag szik most az egyszer nem tévedett Magaviselete legalább is ezt bizonyította. Különben is any nyit ivott, mint egy jól nevelt gödény. Az egyik gyógyszerész előtt megállott.

— Várj csak — jegyezte meg — most egy jó viccet fogsz látni. — Ezzel becséngtettem.

Mikor a segéd kinyitotta a kis ablakot, odament hozzám és megcirógatta.

— Mi tetszik? Kérdezte a barátikás.

Erre ő röhögni kezdett és így szólt:

— Kérek egy piculáért, nádalnyt. Harsogó kacagásban tört ki és... nekiramodott, mint valami haszontalan, rossz kölyök — Ja, szerbusz öreg, mi holnap találkozunk.

Ezzel eltűnt. En meg ott álltam, egy kicsit szédülve és parányit restelkedve a „barátom” neveltségére miatt és mert, hogy ismertem a gyógyszerészt, venem kellett tőle két doboz hintóport és egy negyedkiló majoránna-teát.

Ez tegnap történt. Ma, — a Maros strandon állok arccal a víznek és a tulsó parton bámulókat figyeltem. „Csodálatos — gondoltam magamban — vannak emberek, akik egész nap a strandolokat nézik és talán sohasem voltak még belül a fürdőben.” Ebben a pillanathban valaki teméntenül nyakonteremt hátulról, úgy hogy beleestem a vízbe. Ő volt. Amikor kimáztam, hirtelen ijedt arcot vág. Direkt megrökönyödve mondja: — Pardon! tévedtem. Különben is bocsánatot kell kérnem, már tegnap összetévesztettem önt valakivel. Mezőtúrról. Azt Sándornak hívták. Erre hozsz csend következett. Nekem nagyon fájt a nyakam, ahová oda vágott és zavarban is voltam. Egyszerre azonban felderült az ábrázata. — De különben most jut eszembe, hiszen én önnel tegnap este többször összekoccintottam, így, hogy szerbusz. Tehát maradjunk továbbra is jóbarátok. — Te — kis gibraltári jeges medve. — Szerbusz!

— Szervusz — feleltem hirtelen, mert nem szeretem a kellemetlen embereket. (Igy.)

Oriás léghajók Hamburg és Amerika között.

HAMBURGBÓL jelentik: Nagy tökével alakult német vállalat léghajókat indít legközelebb Hamburgból Newyorkba és Csikágóba óriás léghajókkal. A léghajók hosszúsága 275 méter, átmérőjük 35 méter, magasságuk 39 méter. A léghajó 110—150 ezer köbméter gázt vesz föl. Elülő részén öt darab egyenkint 800 lóerejű motor működik, egymástól megfelelő távolságban. Ekkora hajtóerővel tízezer tonnás tehergőzösöket vontatnak. A hajónak ötven tagú személyzete van és a személyzeten kívül kilencvenezer kilogramm terhet vehet föl, tehát elég sok utast, postát és üzemi anyagot. Az üzemi anyag súlya 40 tonna, az utasoknak és a postai küldeményeknek tehát ötvenezer kilogramm megterhelési lehetőség marad. Ha egy utasra podgyászostól 200 kilogrammot számítunk, száz utas is csak kis részét teszi a megengedett megterhelésnek. Az óriás léghajó óránként száz kilométeres sebességgel fog közlekedni, de 140 kilométert is megtehet egy óra alatt. Hamburgtól Newyorkig ötven-hatvan óráig fog tartani az út, az időjárás változása szerint. Hogy mikor indulhat el az első hajó, ma még nem lehet tudni.

Súlymérés fény sugar segítségével.

Hogy olvasóinknak fogalmuk legyen a világ legfinomabb és legújabb mérlegének érzékenységről, képzeljük el, hogy egy mákszem felosztanak 600.000.000 részre és egy ilyen láthatatlan, parányi részt akarnak és tudnak a legpontosabban megmérni. Ezt a mérleget, mint a Daily Mail írja, Hans Petterson mérnök készítette. Találmánya tulajdonképpen csak tökéletesítése annak a rendkívül finom kvarc-mérlegnek, a melyet nemrégiben konstruált Anglia két ismert tudósa, Steele és Grandt. A mérleg nyele egy keskeny kvarcdarabka, amelynek hosszúsága két ujjnyit sem tesz ki és a súlya mindössze egy gramm lehet. A mi a rendes mérlegek serpenyőjének megfelel, az két igen könnyű kis edény és ezek a parányi serpenyők egy-egy olyan kvarcfonalon csüngenek, a melyeknek átmérője egy milliméternek az ezredrésze. A mérés úgy történik, hogy a mérleg egyik serpenyőjére fény sugarat bocsátanak és megméri a mérlegnek egy bonyolult mechanizmus segítségével rendkívül mértékben megnagyobbított rezgéseit. Ilyen mérést természetesen csak légüres térben lehet végezni. A mérleg állandóan üvegtúra alatt áll, a mely alól mérés előtt kiszivattyúzzák a levegőt. A mérleg összsúlya mintegy 3 gramm és képes egy milligrammnak 10 millió-od részét is pontosan lemérni.

Vásári bíróságok Magyarországon.

(Azonnal ítélkeznek az árdragítók felett.)

Budapest. A kormány az árdragító visszaélések hatályos és gyors megtorlása érdekében rendeletet adott ki, amelynek értelmében az uzsorabíróságról és az árdragító visszaélések esetében követendő eljárásról szóló kormányrendelet 19. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

Az uzsorabíróság első fokozott ítélete ellen csupán semmisségi panasznak van helye. A semmisségi panaszt a királyi Curia bírálja el. Az ügyet a királyi Curia soron kívül köteles elintézni. Az uzsorabíróságnak az ítélet kihirdetése után hozott azt a végzését, amely a vádlottnak előzetes letartóztatásba helyezése vagy szabadlábrahelyezése felől rendelkezik, ha ez ellen felfolyamodással éltek, a királyi Curia vizsgálja felül. Ezt a rendeletet alkalmazni kell mindazokban az ügyekben, amelyekben e rendelet életbeléptekor első fokon még nem hoztak ítéletet.

Másfelől, minthogy az uzsorabírósági eljárás kivételes gyorsasága a gyakorlatban ezideig nem érvényesült a kívánatos mértékben és az eljárás hónapokig is elhúzódott, amíg az árdragító bírása elé került, ennek az anomáliának

megszüntetése végett az igazságügyminiszter elrendelte, hogy az ország valamennyi törvényszékénél működő uzsorabíróságok és ügyészségek az eljárási szabályok által előírt módon a lehető legnagyobb sürgősséggel intézzék el ezeket a bűnügyeket és első sorban a legújabbban fellépett mértéktelen áruuzsora keretében elkövetett bűncselekmények gyors és haladéktalan megtorlását biztosítsák.

Ebből a célból Budapesten az árdragítási ügyekkel foglalkozó büntető tanácsok számát háromról hatra emelik fel és ezek közül egy tanács a központi vásárcsarnokban, vagy más erre alkalmas helyen nap-nap mellett, *vásári bíróság módjára* állandóan működésben lesz, hogy az árdragításon rajtaért és nyomban előállított tettesek felett azonnal törvényt üljön és ítéletet mondjon. A vidéki uzsorabíróságok székhelyén szintén gondoskodás történik arról, hogy vásári napokon a bíróság a tettenért és eléje állított árdragítókkal szemben minden körülményes előkészítés mellőzésével haladéktalanul tárgyalást tartson és ítéletet mondjon.

Mozi.

Renzone, egy színésznek karrierje kedden utoljára megy az Apollóban. Hétfőn általános siker mellett vetítette az Apolló színház a „Renzone” című egy előjátékból és hat felvonásból álló hatalmas filmdrámát, amely mély tragikai összeütközésekre alapítva épült fel és így hatalmas hatást váltott ki a nézőtér sorában. Aidának, a gyönyörű kis színésznőnek életét dulja fel egy titok, amelyet apjával ketten őriznek. A kiváló kép kedden utoljára megy az Apolló színház műsorán.

Szardán: Egy párisi kalandor bemutatója lesz az Apolló színházban. Egy párisi romantikával megépített film kerül bemutatásra az Apolló színházban szardán Friedrich Zellnikkel, a kiváló filmművésszel a főszerepben, amelynek főnyele és pompája káprázatos. A kitűnő képet első ízben szardán vetíti az Apolló színház.

Costilizai haramia nő. Bemutatja kedden az Uránia színház. Kedden kezdi meg új őszi szezonját az Uránia színház, amely nagy súlyt fektet arra, hogy az első előadásra valóban egy világ-attrakciós képet vegyen műsorára. Nem kimélve az anyagi áldozatokat, szerezte meg az Uránia színház igazgatója „A costilizai haramia nő” című hatalmas sláger kép két részben megy az Urániában és első részét kedden kezdi vetíteni a mozgókép színház. Az első rész egy roppant érdekesítő és az amerikai nagyarányú életben lejátszódó történetet kezd meg, amelynek középpontjában egy gyönyörű nyakláncnak a sorsa áll. A kitűnő kép főszerepeiben Costa Ferencet, Simon Magdát, Hille Adolfot, stb. látjuk, akiknek művészete

biztosítéka egy nagyszerű szórakozásnak. Az első rész kedden, szardán és csütörtökön megy az Uránia színházban.

Kedden ünnepi előadások az Apollóban és Urániában. Kedden az ünnepre való tekintettel az előadások mindkét mozgókép színházban fél 5—6— fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

Az emberevés Oroszországban.

Moszkvai táviratok szerint a szovjetkormány orvosi bizottságot küldött ki a világszerte még tavaly tudomásra jutott oroszországi emberevés tanulmányozására. A bizottság már visszaérkezett s megtette jelentését, amelyben hajmeresztő dolgokat mond el. A Volga vidéke valósággal a borzalom országa lett s amit tavaly Nansen, most pedig ez az orvosi bizottság látott, a hihetlenséggel határos. Hogy mi van a volgavideki szerencsétlen oroszok között, arról valamelyes fogalmat ad a bizottság jelentésének az a része, amely az emberevést három osztályba sorozza. Az elsőbe azokat az eseteket veszi, amelyekben az emberevésnek az éhség az előidézője. Ezek az emberek az éhség örületében eszik az emberhúst s a bűnről való fogalmukat teljesen elvesztették. A második osztályba sorozták hullákat ásniak ki s azokkal csillapítják éhségüket. — Ezek legnagyobb része asszony és egészen fiatal leány. Akiket a harmadik csoportba osztottak a tanulmányozó orvosok, azok meggyilkolták emberprédájukat és úgy

ették meg. Általában, az ember evő egyének degeneráltak s az embertársadalom legalacsonyabb osztályából valók. Így hangzik az orosz orvosok jelentése és olvasásakor, ha nem irták bele, az agy elé terpeszkedik a minden rossz, a minden világcsapásnak általános oka, a háború.

Szovjetország térképe

(A bolsevisták birodalma 27 államból áll.)

— Az „Aradi Közlöny” bécsi szerkesztőségétől. —

A háború óta most jelent meg első ízben Oroszország hivatalos térképe. A hivatalos kiadvány az orosz birodalmat „orosz szocialista szövetséges szovjetköztársaság” nevezi. E hosszú országnevet az oroszok a kezdőbetűk után R. S. F. S. R. rövidítéssel jelzik. A térképből és a magyarázószövegből azt is megtudjuk, hogy a szövetséges orosz szovjetköztársaság tulajdonképpen 27 autonóm államból áll. Ime hivatalos elnevezéseik és fővárosaik nevei:

Orosz szocialista szovjetköztársaság (fővárosa: Moszkva. Karéliai munkásközösségi köztársaság (fővárosa: Petrosawodski.) Autonóm komi terület — Szirjén köztársaság (fővárosa: Usciszilfk.) Csuvasi köztársaság (fővárosa: Csebokszari.) Tatár-köztársaság (fővárosa: Kazán.) Baskirköztársaság (fővárosa: Sterlitovak) Kirgizköztársaság (fővárosa: Uralsk.) Kalmük-köztársaság (fővárosa: Urda.) A Volga-németek területe (fővárosa: Marxstadt a. d. Volga.) Ukrán-szocialista szovjetköztársaság (fővárosa: Charikov.) Fehérrutén szocialista szovjetköztársaság (fővárosa: Minsk.) Autonóm krimi köztársaság (fővárosa: Simferopol.) Gruz szocialista szovjetköztársaság (fővárosa: Tiflisz.) Abchasi-i szocialista köztársaság (fővárosa: Suchum Kale). Autonóm cserkesz-terület (fővárosa: Batalpasinszk). Autonóm kabar-terület (fővárosa: Nalcsik). Autonóm gorski-köztársaság (fővárosa: Vladikavkas). Autonóm dagestán-köztársaság (fővárosa: Temir-Chan-Schura.) Aszerboitszani szovjetköztársaság (fővárosa: Baku). Örmény szovjetköztársaság (fővárosa: Erivan). A Távol Kelet szocialista köztársasága (fővárosa: Csika). Autonóm Jakut terület (fővárosa: Jakutsk). Mongol köztársaság (fővárosa: Urga). Chivai népköztársaság (fővárosa: Chiva). Bucharai népköztársaság (fővárosa: Buchara).

A térképből tehát az tűnik ki, hogy a kommunisták Oroszországot szépen feldarabolták. A való tények alapján azonban egy pillanatig sem kétséges az, hogy az autonóm területen nem élveznek tényleges autonómiát, hanem egyaránt a moszkvai zsarnoki központból lesznek irányítva.

HIREK.

Az Astra-gyári munkások tovább folytatják a sztrájkot (A rendőrprefektus rendelete.)

Hat napos sztrájk után szombaton az esti órákban hosszas tárgyalás után megegyezés jött létre az Astra waggongyár munkássága és igazgatósága között a munka felvételére vonatkozólag. A megegyezés szerint, melyet a munkaügyi felügyelőség és Gritta rendőrprefektus közvetítésével hoztak létre és amelyet a gyár munkásságának tárgyaló bizalmi testülete is elfogadott, hétfőn reggel kellett volna a munkát felvenni. Ez nem történt meg. A waggongyár munkásainak legnagyobb része ma reggel kiment ugyan a gyár elé, de a gyárba nem mentek be és rövidesen a gyár előtti térségről is szétszéledtek. A bizalmi testület röpcédulákon hívta fel a munkásokat, hogy a megegyezés értelmében vegyék fel a munkát, de a felhívásnak nem tettek eleget a munkások, bár megállapítható, hogy a munkások nagy része nem ért egyet a jelenlegi kilátástalan sztrájkjal. Minden valószínűség szerint az a további célja a sztrájk fenntartásának, hogy a régi, még október elsejéig érvényben levő szerződést semmisíttessék meg és egy újabb szerződést kössenek. Az új szerződés megkötésénél pedig 100 százalékos munkabéremelést kívánnának. Ma különben éppen az Astra waggongyári sztrájkjal kapcsolatban a rendőrprefektúra a következő hirdetményt adta ki:

Romania Aradvárosi Rendőrprefektúra. 6623. számú Rendelet.

Mi, Arad város rendőrprefektusa, — a népesedési hivatalokra vonatkozó törvény értelmében, hogy végre tudjuk hajtani annak rendelkezéseit, a következőket határozzuk:

Mai naptól kezdődnie egy aradi gyárban vagy inarvállalatnál sem, mely tíznél több munkást foglalkoztat, nem alkalmazható olyan egyén munkásnak, aki nem tudja felmutatni a „Jelentkezési cédulát” e hivataltól.

A gyárak és iparvállalatok igazgatói személyesen felelősek e rendelet végrehajtásáról.

Gritta Ovidiu, rendőrprefektus.

— Lapunk legközelebbi száma a közbeeső római katolikus ünnep miatt csütörtökön reggel a rendes időben jelenik meg.

— Pusztító ciklon. A Rulj értesülése szerint Ufában a múlt héten irizáló uragan (szélvihar, ciklon, bura, stb.) pusztított, amely házakat söpört el, fákat tépett ki tövestől, elsodorta a Bjelaja hidját és romba döntötte a vörösök kaszárnyáit. A kár szovjetpénzben szinte kiszámíthatatlan.

— Kinevezések. Az igazságügy-miniszter Barát Homot Dezső aradi törvényszéki napidijast joggyakornokká léptette elő, Faur Pétert pedig ugyancsak az aradi törvényszékhez joggyakornoknak nevezte ki.

— Repülőverseny motor nélkül. Páris. A napokban lefolyt motornélküli repülőverseny alkalmával Bos-soutrot két és fél percig lebegett a levegőben

Tüzorkán egy magyar faluban.

(Száztiiz épület leégett.)

Budapest. Borzalmas tűzvész pusztított szombaton reggel a somogy megyei Igal községben. A tűzkatasztrófáról az alábbiakban számol be tudósítónk: Igal község kellős közepén egy nyersolajmotoros cséplőgéptől hirtelen lángra lobbant a már behordott termés. A községben erős szél volt, amely a gyorsan égő száraz termést néhány pillanat alatt teljesen lángborította. Félóra alatt a falu főutcája, mintegy fél kilométer hosszúságban már erősen égett. A faluban óriási pánik keletkezett, értesítették az összes szomszédos községeket és Kaposvár város tűzoltóságát, amely teljes létszámmal és minden készülékével érkezett meg az égő Igal községbe. Ekkor már oltásra gondolni sem lehetett, mert a községben a hőség miatt vízhiány volt és így a tűzokosság a rendőrséggel és a katonasággal együtt arra törekedett, hogy a tüzet legalább lokalizálják.

A községben leirhatatlan kár keletkezett a tűzvész. Kétségbeesett gazdák, síró asszonyok és gyermekek szaladgáltak keresztül az utcákon és keserűen szemlélték a termés, a ház és a jószág elpusztulását. A csendőrök ekkor óriási önteláldozással az égő házakba ha-

— Petőfi csontváza. Budapest. Arra a hirre, hogy Petőfi Sándor csontvázát megtalálták és hogy erről a Petőfi Társaságot értesítették, kérve a csontok megvizsgálására szakértő kiküldését, Ferenczy Zoltán, a Petőfi-Társaság alelnöke kijelentette, hogy a társasághoz ebben az irányban semmiféle megkeresés nem érkezett. Ennek dacára proponálni fogja, hogy Lendhossék tanárral, a kiváló magyar antropológussal vizsgáltassák meg a csontvázat.

— Atutalásokat jutányosan és pontosan eszközöl a Lloyd-Bank (Minorita-templommal szemben.)

— Tifusz Szalontán. Szalonta. Szalontán felütötte fejét a tifusz veszedelme. Hivatalos helyen azt mondják, hogy tifusz-járványról egyáltalán szó sincs, ellenben csakugyan előfordult néhány tifuszmegbetegedés. A közegészségügyi ellenintézkedések folyamatban vannak. Honnan ered a fertőzés, egyelőre nem tudják, de igen sokan a szalontai ivóvízben keresik a baj okát.

— Iskolai hirdetmény. A helybeli „Elena Ghiba Birta” leánygimnáziumban a javító vizsgálatok szept. 1—2, a magánvizsgálatok szept. 4—5, az I. oszt. felvételi vizsgálatok szept. 6, a beiratások szept. 7—8—9, az iskolai év ünnepélyes megnyitása szept. 10-én lesznek megtartva. Az előadások szept. 11-én lesznek megkezdve. Igazgatóság.

— Házasság. Kovács Sándor és Badovits Gabriella f. hó 15-én délelőtt tartják esküvőjüket a minoriták templomában. (Minden külön értesítés helyett.)

— Nem szabad tegezni. Páris. Trockij legutóbbi parancsában megtiltja a vörös hadsereg parancsnok-ságainak, hogy a vörös katonákat letegezzék

toltak és kimentették az értékes holmikat.

Amint a szél ereje alább hagyott, a tűz is lelohadt. A község megmenekült a végpusztulástól, de a kár így is néhány száz millió. Negyvennyolc gazdának minden vagyonát emésztette fel a tűz. Százti gazdasági épület és lakóház a lángok martaléka lett, természetesen a felhalmozott nagymennyiségű learatott és behordott termés és takarmány is. A tűzvész oly hatalmas volt, hogy a földet valósággal izzóvá tette, úgy, hogy a fecskendők vize, amint a földre ért, azonnal gőzzé vált.

A tűzvész színhelyén Tallián Andor, Somogy megye alispánja és Véték György dr. kaposvári polgármester jelentek meg, akik megrendülve szemlélték az egykor virágzó község elpusztulását. A községirtépe igen elszomorító, a romok még füstölögnek, a házak üszkös gerendái meredeznek az ég felé. A borzalmas tűzvésznek emberélet nem esett áldozatul, de sok jómódu gazda márót-holnapra koldussá vált. A károsultak felségélyezésére az alispán és a polgármester kezdeményezésére nagy-szabású akció indult meg.

— A lakáshivatal szünetel. A lakáshivatal főnöke közli, hogy a lakáshivatal a hólnapi — keddtől — naptól kezdve szünetet tart nyolc napon keresztül. A jövő hét szerdájáig, augusztus huszonharmadikáig feleket egyáltalán nem fogad a hivatal. Ez idő alatt természetesen a lakásbérbeadóbizottság sem tart tárgyalásokat. A hivatal a szünetet a felhalmozódott nagy munkaanyag feldolgozására fordítja.

— Lord Nordcliffe meghalt. London. Lord Nordcliffe ma délelőtt tíz órakor meghalt.

— Robbanás egy óceánjárón. London. A White Star Line Adriatic nevű gőzösén történt robbanás következtében a személyzet két tagja meghalt, öt tagja súlyosan megsebesült, egy tagja pedig eltűnt. Magán a hajón a robbanás nem okozott súlyosabb károkat. Az Adriatic teljes gőzzel folytatja útját New-yorkba.

— Letartóztatott milliós ékszer-csempészek. Budapest. Egy külföldi emberekből álló társaság közkereseti társaság címe alatt azzal az ürüggyel, hogy a magyar gazdasági életéről információkat szereznek be nagyarányú ékszer-csempészt akart végrehajtani. A társaság egyik tagjának Sküpos Ariestios görög kereskedőnek a fényképező gépében, melyet állandóan magánál hordozott, a nyomozó detektívek rengeteg gyűrűt és foglalatlan brilliáns köveket találtak. A társaság többi tagjainál pedig kulacsokban milliókat érő ékszereket és brilliánsokat foglaltak le.

— Halálos összeszólalkozás. Kurtakéren Chrisán Vasile ottani gazda tegnap összeszólalkozott Dehelean Moise nevű barátjával, akit a civódás hevében megölt. A tettest letartóztatták.

— Pályázat. A Romániai Magyar Dalosszövetség pályázatot hirdet az 1923-ik évi országos dalversenyén előadandó eredeti verseny-négyes férfikarokra: 1. Az első csoport számára szükséges egy szövegben és zenében magyar, nehéz műdal. 2. A második csoport számára egy hasonló kellékekkel bíró könnyebb műdal, vagy dalegyveleg irandó. 3. A harmadik csoport (falusi dalárdák) részére könnyű magyar műdal, vagy dalcsozor szükséges. Pályadíj: az I. csoportra Hét száz leu s a II. csoportra 500 leu. A Szövetségnek jogában áll a dicséretben részesült pályaműveket 300 leivel megvásárolni. A díjat nyert vagy megvásárolt művek a Szövetség tulajdonába mennek át. Pályázati határidő: 1922. december 1. A pályaművek vezérkönyv-alakban s szólam-alakban 1 példányban, idegen kézírással s jelíges levélkével adandók be dr. Rombauer Tivadar szövetségi titkárhoz, Brasov, Kapa-u. 67.

— Agyonütötte az anyósát. A tomesdi csendőrség jelentést tett az aradi ügyészségnek, hogy Bulz German ottani gazdálkodó tegnap éjjel agyonütötte Herbei Anna nevű anyósát. A gyilkosság ügyében elrendelték a vizsgálatot és a tettes letartóztatását.

— Verekedés Kisiratoson. Kisiratoson tegnap Bariak János és Márton nevű öccse mulatozás közben úgy megverték Német György ottani gazdálkodót, hogy azt súlyos sérüléseivel be kellett szállítani a kórházba. A két verekedőt letartóztatták.

— A gyilkos csendőr rémtettei.

(A tamáni halálraitelt még négy embert megölt.)

Balean Aurél a híres Tamán-pusztai halálraitelt rablógyilkos bűnlajstroma az elmúlt napokban ismét meggyarapodott. Balean még csendőr korában egy izben patrullban volt egy Hanes Adám nevű másik csendőrrel. Ezzel együtt először két cigányt, majd pedig két erdei munkást, akiknél pénzt sejtettek, megölték. A nyomozás már abban az időben Baleanra terelte a gyanút, azonban nem voltak ellene bizonyítékok. A halálra ítélt rablóvá lett csendőr azonban elég elővigyázatlan volt most a fogházban elmondani az esetet egy másik rabnak, aki viszont a vizsgálóbíró előtt tett erről töredelmes vallomást. Ennek alapján a vizsgálóbíró a mai napon elrendelte Balean tettes társának, az azóta nyugdíjazott Hanes Adám volt csendőr letartóztatását. Ez az utóbbi időben nagyon költséges életmódot folytató, a pénzt valószínűleg a Balean-nal együtt megölt két erdőkerültől szerezték. Balean Aurél, akinek bűnlajstromát és a rá kimondott halálos ítéletet ez a gyilkosság már úgy sem nagyon fogja megváltoztatni — mindezt tagad.

Landru-pör bünjelei.

A Landru-ügynek még mindig nincs teljesen vége. A pör tárgyalásának idején a tárgyalóterem több asztalát töltötték meg azok a tárgyak, a melyek valamikor a francia Kékszakáll tizenegy áldozatának birtokában voltak és a tárgyaláson, mint bünjelek, némán tanuskodtak Landru ellen. E bünjeleket a pör befejezése után a ver-saillesi törvényszéki épület várótermében raktározták el és október folyamán el fogják őket árverezni. Emlékeztet, hogy a tárgyalás idején a közönség milyen rendkívüli érdeklődéssel kísérte a pör menetét és a bíróság az akkori tapasztalatok alapján joggal tart attól, hogy a váróterem nem lesz elég tágas befogadni azt a sok be-tegeslelkű embert, a ki minden-áron ereklyét akar majd szerezni magának a kivégzett donjuantól.

Ezért az a terv merült fel, hogy az árverést abban a hatalmas teremben tartásuk meg, amelyben a pört tárgyalták és Landru halálra ítélték. Az árverésre kerülő tárgyak között a legkülönfélébb dolgok találhatók: van közöttük házi szerszám, ékszer, ruha, álhaj, hamisfog és ott van az a kandalló is, amelyben Landru az áldozatait elégette. Szóval, a lelkes licitálók-nak lesz miben válogatniuk. Nagy-on különösenek találják, hogy a meggyilkolt nők rokonai egyáltalán nem jelentkeznek szerencsétlenül járt hozzátartozójuk ingóságaiért. Abban a kérdésben, hogy az októberi, máris nagy izgalom-mal várt árverést hol tartják meg, a francia igazságügyminiszter fog dönteni.

Az őszi férfidivat.

A londoni és párisi divatlaboratóriumokban már elkészültek az őrdivat őszi modelljei. A legújabb fazonok az újdivatu, háromgombos, meglehetősen hosszúra nyúló, de az extravaganciát mindenben kerülő, „békebeli” szabású zakókó. Összet igen divatos lesz a zakett is, mely kezdő visszanyerni polgár jogát a szabonban, reakciójául annak, hogy a zakókó, gazdasági mentségekre hivatkozva, mostanában túlságosan belevitték a társadalmi életbe. A felöltő az idén is double-szövetből készült, a szabása továbbra is kényelmes vállas. Az utcai ruhához tovább is keztyűt kell viselni, még pedig színes és sportöltözethez vörös kutyabőr-ből készültet, egyszerű ruhához pedig szürke vagy barna antilopbőrt. A selyemkabátok és pijamák terén az angol divatot már teljesen legyőzte a raffinált francia izlés. Ezek az új, gyönyörűbbnél-gyönyörűbb pijamák egyszínű sötét-kék, hangulatos sötétzöld, vagy álomszép gobelinkék nehézselymekből készülnek és sajátos kihajtásu, mintázott brokatszegély nélkül el sem képzelhetők. A cilin-

der újból divatba kezd jönni a külföldi előkelő helyeken. Nem szabad azonban megfélekedni arról, hogy csak fekete zaketthez és frakkhoz kötelező, színes zakett-hez és szmokinghoz keménykálapot kord, aki tisztában van az öltözés harmo-riájának törvényeivel. Teljes lehetetlenség azonban, hogy double-felöltőhöz bárki is cilindert vegyen föl, mert ez a fejtelenség jele. Cilindert kizárólag testhezálló lordkabáthoz és még legfeljebb szürke vagy fekete télikabáthoz visel a gentleman. A cylinder továbbá feltétlenül kötelező a frakk fölött viselt bőszabásu, gallérszerű ujjú opera-capehez. A raglán és cylinder azonban olyan ellentétek, mint a tűz és a víz.

Monoklis párisi asszony.

A nők már régóta követelik minden téren az egyenjogúsítást. Nem tudjuk ennek a mozgalomnak egyik vívmánya-e az a Párisból érkezett híradás, hogy a párisi nők legújabb divatja, a snájdig hu-szártisztek villogó szalonfegyvere: a monokli. A kecses francia asszonyok is szemükbe illesztik a villogó kerek üvegdarabot, természetesen tekintet nélkül arra, hogy egészséges-e szép szemük, vagy pedig megkívánja-e a szemüveget. Állítólag az új divat, a monokli, rendkívül kecses a fiatal hölgyek szemében s ezer újféle lehetőséget ad arra, hogy megbüvölő pillantásokat vessenek rajta keresztül a férfinemre. De a párisi korosabb dámák, sőt matrónák is tetszelegnek a fiataltság e vakmerő új divatjában. Egy haszna — mint egy párisi lap maliciózan megjegyzi — mindenesetre van ennek az új divatnak. A monokli ugyanis bizonyos merevségre kényszeríti különösen a gyakorlatlan monoklivise-lő arcát, s ezzel a talgyorsan per-gő asszonyt nyelvre is féket tesz. Mert a beszéd hevében egy meg-gondolatlan grimasz és a monokli lepotyog. Ez pedig komikus és — költséges is.

Ingyen

nem, de mélyen lezárt árt áron bérmentve az alant felsorol-tak közül bármelyiket postán kapja, ha ajánlott levélben rendel és mellékel (utánvételt a posta nem vesz fel csomagot)

25.- Leit:

1 kötöt selyem nyakkendőt, 1 vagy 2 drb zsebkendőt, 1 pár férfi soknik patent tartóval, 1 gummi nadrágtartót, 1 pár finom női harisnyát, leg-újabb Gillette-rendszerű önbortórt közzöri-készlettel és 8 késsel, 1 leg-újabb tyukszem- és keménybőr-gyalut 6 késsel, 10 elsőrendű borotva pengét, 2 drb művészies írásképet füveg alatt, 1 bontófésűt, 1 legfinomabb manikűr ollót, 1 legfinomabb öngyújtót, 1 zsebkést, 1 költőtollat.

Míg a készlet tart:

1 legfinomabb manikűr készlet, vagy 1 kézi ventilator-legyező

40.- Lei.

Elsőrendű zseb- vagy karkötő órák jótállással 30.- Lei.

Uj Uj Aram- és vezeték nélküli, soha el nem romolható „Neve” afté- vagy kapucsengettyű 30.- Lei.

Legjobb gyártmányu szájharmonikák 15, 20, 25, 30 Lei. Sejn és nagyság megirandó. Portóért tételenként 5 Lei küldendő. — Árjegyzék kívánatra 2 Lei

Cim: I. SZEMERE Wien, VI., Windmühl-Gasse 30.

Rendelésnél hivatkozzon az „Aradi Közlöny”-re.

FÉNYKÉPEK

utókére, mindenféle igazolványra cel-nos kivételben legolcsóbban készítenk
Arad és Vidékével szemben,
Strada Eminescu (Dak Farsang-utca) 7. 3494

Deposit de Palarii.

Kalapok tisztítása és festése jutá-nyosan eszközöltetik. Nagy raktár férfi és gyermek kalapokban.

ARAD, Bul. Reg. Maria No. 3.
(Andrássy-tér.) 3794

TALPAK,

BOROK, SZANDALOK nagyban elárulása. Viszonteladóknek óriási kedvezmény. TAFROF SEBESTYEN-nél, viadukttal szemben

Gyógyszerész,

szeregy-lyényű ro-máni tudó nem okleveles munkatársat esetleg gya-korokat felvesz 3738
MOLICSKA DEZSŐ, gyógyszerész Borojenón.

Benzin motor

3, 6, 8, 10, 12, 16, 20, 25, 35 Hp.

Nyersolaj motor

10, 20, 24, 30 Hp.

1 drb. iparvasuti hidmérleg 50 q, 3 komplett 36—42" ma-lom kőjárat francia kövekkel.

1 drb. cementtéglaprés, 1 drb. kompre-szor 2", 1 drb. körszivattyu 8", 1 drb. □ viz vagy olaj tartány 14 köbméter, forrasóvek, közimű tengelyek, csapá-gyak, vasöntvények szállítást vállalja
Aradi vasipari részvénytár-saság vasöntöde és gépgyár
ARAD. 12865

Három darab gyönyörű

perzsa szőnyeg

sürgősen eladó. Megtekinthető szivességhöl
Schächternél.

Piața Plevnei (Arpád-tér) 5 3777

A legszebb és legolcsóbb
nyomtatványokat
AZ
ARADI KOZLONY
könyvnyomdája készíti.

IZ-SZIN TAPERÓ UHU KAVERÓTEK ELŐNYEI

GYÜMÖLCS-BEFŐTTÖK,
baraok- és gyümölcsmarmalade, eredeti és cukrozott gyümölcs, bor-só-, bab- és főzelékkonzervek ga-rantált kivittel, legolcsóbb napi árakon szállít 3443
Lukács Rezső konzervkivittel
BUDAPEST, VII. Almásy-tér 7. sz. Isterurban telefon: 1. 124—51.
„Reclama” No. 2128

Fényképnagyítások fekete, szé-pia és olaj kivételben 40 leitől kezdve készünek Str. Eminescu 7., Arad és Vi-dékével szemben. 3495

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy a Galea Radnei (Radnai-ut) 42-46. szám alatt
deszka és épületfa
kereskedésünket megnyitottuk.
Steinfeld & Herskovits
3726

AZ IGAZI UTAT!
Hamburg 6. Postafiók. 12331
Fr. H. Soltau, betétközvetítő
Közlönyeket megírtam.
Kérem, ellenőrizze eszem az összes-betűk, Szavakok artalmában. Szociális szemem a legfinomabb esztétikus ajándékokkal felvezetett. Várak eszem ne engedje magát specialis szemmel szemézzel sa-dolje meg szakértőleg elkészítet-tiltábilis elmaradás eszem ren-meg a világosuljan asszonyok. Men-dijátlan tanácsom tévén találják Nagymennyiségű.

új és használt vashordók
100-700 literig
kaphatók
Adler Hugó
cégnél, Arad Strada Bratianu
(Weitzer János-u). I. 12532

Csodás hatású arcszépítő és áramító a Földes-féle
MARGIT-CREME
Zsírtalan, ártalmatlan, rögtön szépsé-gesíti, májfoltok, bőrtakák, ráncok, redők, minden bőrbaj párnapi hasz-nálát után megsűnnek. Az arc rozsdás tőde hamvas lesz. 10841
Dr. Földes és Hehs Aradon.

